

RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON

OTSUS

Vaidlustusasja number	235-24/285420
Otsuse kuupäev	23.12.2024
Vaidlustuskomisjoni liige	Taivo Kivistik
Vaidlustus	Viru Energo OÜ vaidlustus Narva Linnavalitsuse Linnamajandusameti riigihankes „Narva linna välisvalgustuse hooldustööd 2025-2026“ (viitenumber 285420) Viru Energo OÜ kvalifitseerimata jätmise otsusele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Viru Energo OÜ, esindaja Ivo Järvala Hankija, Narva Linnavalitsuse Linnamajandusamet, esindaja vandeadvokaat Andrei Matvejev
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p-i 4 ja § 198 lg 3 alusel

1. Jätta rahuldamata Viru Energo OÜ vaidlustus Narva Linnavalitsuse Linnamajandusameti riigihankes „Narva linna välisvalgustuse hooldustööd 2025-2026“ (viitenumber 285420).
2. Mõista Viru Energo OÜ-lt Narva Linnavalitsuse Linnamajandusameti kasuks välja lepingulise esindaja kulud summas 1244,40 eurot (käibemaksuga).
3. Jätta Viru Energo OÜ poolt vaidlustusmenetluses kantud kulud tema enda kanda.

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg 10 päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 08.10.2024. a avaldas Narva Linnavalitsuse Linnamajandusamet (edaspidi ka Hankija) avatud hankemenetlusega riigihanke „Narva linna välisvalgustuse hooldustööd 2025-2026“ (viitenumber 285420) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks teised riigihanke alusdokumendid (edaspidi koos nimetatult RHAD), sh hankepass täiendavate selgitustega.
Pakkumuste esitamise tähtpäevaks, 08.11.2024. a, esitasid pakkumuse Viru Energo OÜ ja Osaühing A.V.R. ELEKTER.
2. 25.11.2024. a otsusega jättis Hankija Viru Energo OÜ kvalifitseerimata.
3. 27.11.2024. a laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Viru Energo OÜ (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija otsusele jätta Viru Energo OÜ kvalifitseerimata.

4. Kooskõlas riigihangete seaduse (edaspidi RHS) § 195 lg-ga 2 ja § 196 lg-dega 1 ja 3 teatas vaidlustuskomisjon 03.12.2024 kirjaga nr 12.2-10/235 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 06.12.2024 ja neile vastamiseks 11.12.2024. Vaidlustuskomisjoni määratud tähtpäevadeks täiendavaid seisukohti ei esitatud.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, **Viru Energo OÜ**, vaidlustuses põhjendatakse taotlust alljärgnevalt.

5.1. Kvalifitseerimistingimuste osas „C: Tehniline ja kutsealane suutlikkus“ on tingimuses „Teenuslepingute puhul: täpsustatud liiki teenuste osutamine“ (edaspidi Tingimus) kehtestatud:

Pakkuja peab olema riigihanke algamisele eelneva 36 kuu jooksul nõuetekohaselt täitnud vähemalt 1 välisvalgustuse hooldustöö maksumusega vähemalt 150 000 eurot käibemaksuta. Pakkuja peab olema nimetatud teenus teostanud sõlmitud lepingute ja hea tava kohaselt. Nimekirjas tuleb loetleda lepingud, lepingute sõlmimise ja lõpetamise kuupäevad ja info teiste lepingupoolte kohta (tellija esindaja kontaktandmed, mh telefon, e-posti aadress) ja riigihanke korral näidata viitenumbrid (RHS § 101 lg 1 p 2).

Pakkuja esitas Tingimusele vastavuse kohta andmed aastatel 2022-2023 teostatud Narva-Jõesuu linna tänavavalgustuse taristu renoveerimistööde kohta lepinguliste maksumustega. Töö koosnes kolmest etapist. Pakkuja esitas andmed II ja III etapi kohta, kuid jättis ekslikult esitamata andmed I etapi kohta, mille lepinguline maksumus ilma käibemaksuta oli 799 858 eurot. Andmed Narva-Jõesuu linna tänavavalgustuse taristu renoveerimistööde kõigi kolme etapi kohta on kättesaadavad riigihangete registrist.

5.2. Teostatud töö kohta ekslikult ühe lepingu andmete esitamata jätmine ei ole piisav põhjus pakkuja kvalifitseerimata jätmiseks. Andmed I etapi lepingu kohta on kättesaadavad riigihangete registrist ja Hankija oleks saanud neid kontrollida analoogselt nagu tegi seda II ja III etapi lepingute osas. Samuti oleks Hankija saanud lihtsa vaevaga teha täiendava päringu pakkujale andmete täiendamiseks.

5.3. RHS ei keela hankijal vajadusel läbi vaadata täiendavaid dokumente või muul viisil kontrollida, kas kvalifitseerimise tingimused on täidetud. Hankija võib nõuda pakkujalt täiendavate andmete või tõendite esitamist, mis võimaldavad kõrvaldamise alust kontrollida. Hankijal on õigus kontrollida pakkuja kõrvaldamise aluste puudumist ja tema kvalifikatsiooni kogu riigihanke vältel ja nõuda mis tahes ajal pakkujalt kõigi või mõnede asjakohaste hankepassis esitatud kinnituste vastavate dokumentide esitamist või esitatud dokumentide sisu selgitamist või selgitamist võimaldavate andmete või dokumentide esitamist või täiendamist. Üldlevinud põhimõte on, et kõrvaldamise aluseid võib hankija kohaldada, kui ta suudab mis tahes viisil tõendada pakkuja kõrvaldamise aluste olemasolu.

5.4. Ka põhimõte, et juhul kui pakkuja ei esita hankija antud tähtajaks kvalifikatsiooni tõendamiseks vajalikke dokumente või esitatud dokumentide sisu kohta selgitust või selgitamist võimaldavaid andmeid või dokumente ja need andmed või dokumendid ei ole hankijale andmekogus olevate avalike andmete põhjal tasuta kättesaadavad, jätab hankija pakkuja või taotleja kvalifitseerimata, eeldab sisuliselt, et hankija ei kõrvaldaks pakkujat menetlusest üksnes põhjusel ja olukorras, kus pakkuja on jätnud ekslikult esitamata andmed, mis on avalike andmete põhjal hankijale tasuta kättesaadavad. Eeldatud on, et hankija kontrollib andmekogust tasuta kättesaadavaid andmeid, samuti, et sellises olukorras on pakkujal võimalik esitada vajalikud dokumendid või esitatud dokumentide sisu kohta selgitust või selgitamist võimaldavaid andmeid.

6. Hankija, **Narva Linnavalitsuse Linnamajandusamet**, vaidleb vaidlustusele vastu (Hankija vastus esitati 02.12.2024 kirjaga) ning palub jätta selle rahuldamata alljärgnevatel põhjustel.

6.1. Riigihankes kasutas Hankija RHS § 52 lg 3 alusel nn pöördmenetlust, mis võimaldas pakkumuste vastavuse hindamist enne pakkujate kvalifikatsiooni kontrollimist.

6.2. Tingimuse kohaselt peab pakkuja olema riigihanke algamisele eelneva 36 kuu jooksul nõuetekohaselt täitnud vähemalt 1 välisvalgustuse hooldustöö maksumusega vähemalt 150 000 eurot käibemaksuta.

Tingimuse nõuetele vastavuse täitmiseks esitas Vaidlustaja hankepassis 2 referentslepingut:

1) Narva-Jõesuu linna tänavavalgustuse taristu renoveerimise II etapp, summas 78 604,00 eurot;

2) Narva-Jõesuu linna tänavavalgustuse taristu renoveerimise III etapp, summas 66 810,00 eurot.

Hankija kontrollis Vaidlustaja hankepassis esitatud andmeid Riigihangete registri kaudu.

Kumbki lepingutest ei vasta Tingimusele miinimumnõuetele maksumuse osas, ehk pakkujal puudub vähemalt 1 teostatud välisvalgustuse hooldustöö leping maksumusega vähemalt 150 000 eurot käibemaksuta. Isegi kui liita Vaidlustaja esitatud lepingute maksumused, siis moodustavad need kokku 141 489,23 eurot käibemaksuta. Tuginedes ülaltoodule ja Vaidlustaja poolt hankepassis esitatud andmetele jättis Hankija Vaidlustaja kvalifitseerimata.

6.3. Vaidlustaja põhiargumentideks on:

1) Vaidlustaja esitas andmed II ja III etapi kohta, kuid ekslikult jäi esitamata I etapi andmed, mille lepinguline maksumus ilma käibemaksuta oli 799 858 eurot;

2) ühe lepingu andmete esitamata jätmise ei ole piisav põhjus pakkuja kvalifitseerimata jätmiseks. I etapi lepingu andmed on kergesti leitavad riigihangete registrist ja Hankija oleks saanud neid sealt kontrollida;

3) Hankija oleks saanud küsida Vaidlustajalt täiendavat teavet andmete täiendamiseks. Hankija Vaidlustajaga ei nõustu.

6.4. Hankemenetluste puhul, mille maksumus on võrdne või ületab riigihanke piirmäära, on hankepass kohustuslik ja selle asemel ei saa küsida koos pakkumusega ainult dokumente kvalifitseerimise tingimuste täitmiseks.

Hankija kontrollis Vaidlustaja poolt hankepassis esitatud andmed ning kooskõlas RHS § 104 lg-ga 6 tegi Vaidlustaja kvalifitseerimata jätmise otsuse.

6.5. Hankija lähtus vaidlustuskomisjoni ja kohtute varasemast praktikast:

1) ilmselgete vigade parandamine, mis ei mõjuta pakkumuse sisu (nt väiksemad tehnilised vead), on tavaliselt lubatud. Parandus ei tohi muuta pakkumuse olemust, anda pakkuja eeliseid ega tuua sisse uut teavet, mis ei olnud algselt esitatud;

2) kui pakkumuses olev viga muudab pakkumuse sisu, siis loetakse see oluliseks muudatuseks. Selliste vigade parandus ei ole pärast pakkumuse esitamist lubatud.

Pakkumust saab selgitada, kuid selgitus ei tohi sisaldada uut teavet, mis muudaks pakkumuse sisu. Kui pakkuja lisab uusi andmeid, loetakse seda sisuliseks muudatuseks, mitte selgituseks.

6.6. Hankija ei pea teostama oma algatusel uuringud selleks, et leida, et pakkuja hankepassis esitatud kogemuse kohta esitatud andmed on ebapiisavad ja pakkuja on eksinud oma kogemuse (referentslepingute) määratlemisel.

Tallinna Ringkonnakohtus rõhutab asjas nr 3-17-589 tehtud otsuses p-ides 19 ja 20, et hanketeates nõutud kvalifikatsiooni tõendava dokumendi esitamata jätmise ei ole ebatäpsus ega inimlik viga. Hankija ei saanud ega pidanud hilisema menetluse käigus esitatud tehnika hinnapakumisi arvesse võtma, sest neid ei esitatud koos pakkumusega ning pakkuja sai hinnapakumised alles pärast pakkumuse esitamist.

Nii Euroopa Kohus (EKO C-131/16, EKO C-336/12) kui Riigikohus (RKHKO 3-3-1-24-13), aga ka madalama astme kohtud (TrtHKo 3-18-977, TrtHKo 3-17-2377, TlnHKo 3-18-1248, TlnHKo 318-1681, TlnHKo 3-18-1736) on samalaadseid asjaolusid (erinevalt nt majandusaasta aruannetest või varasemalt allkirjastatud volikirjadest) käsitlevates kohtulahendites sedastanud, et selgituste nõudmisega ei saa kõrvaldada puudust, mis seisneb hankedokumentides nõutud dokumendi või andmete esitamata jätmises.

Samuti kohtud on asunud seisukohale, et üldpõhimõttena peab hankija kontroll pakkuja poolt kvalifitseerimistingimuste täitmise üle olema sisuline ja põhjalik. Kohtupraktikas on toonitatud, et hankemenetluse eripära silmas pidades ei saa hankijalt nõuda, et asjaolude kontrollimine toimiks hariliku haldusmenetluse standarditele vastavalt.

6.7. Hankepassil on eeltõendi tähendus. Üldjuhul eeldab hankija hankepassis esitatud andmete õigsust ja hakkab andmete õigsust kontrollima ainult siis, kui hankijal on õigustatud kahtlus hankepassis toodud andmete kohta. Samas ei ole hankija selleks kohustatud, kui pakkuja nimetab osa referentsobjektidest või osa referentslepingutest ja nimetatu ei ole piisav pakkuja

kvalifitseerimiseks, otsima lisaandmeid, tõendeid jms, et tõendada pakkuja vastavust kvalifikatsioonitingimustele.

6.8. Vaidlustaja heidab Hankijale ette, et Hankija oleks pidanud küsima Vaidlustajalt tema kvalifitseerimist võimaldavate lisaandmete/tõendite esitamist.

Ettevõtjal ei ole võimalik hiljem esitada neid andmeid, mida ta pidi esitama hankepassis, samuti puudub hankijal õigus neid andmeid küsida (Euroopa Kohtu lahend kohtuasjas nr C-131/16, vt p 33), milles kohus oli seisukohal, et selgituste nõudmisega, mis võib teatud tingimustel olla lubatud, ei tohi kõrvaldada sellist puudust, mis seisneb hankedokumentides nõutud dokumendi või andmete esitamata jätmises. Ettevõtjate võrdse kohtlemise põhimõtet tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, kui hankija palub hankemenetluses pakkujal esitada hankedokumentides nõutud avaldusi või dokumente, mida ei ole pakkumuste esitamiseks ette nähtud tähtaja jooksul esitatud.

6.9. Hankijal polnud võimalik küsida Vaidlustajalt hankepassis nimetamata lepinguid, kuna see oleks rikkunud võrdse kohtlemise põhimõtet ja seadnud Vaidlustaja võrreldes teise pakkujaga eelisseisundisse.

Selgituste nõudmine ei tohi viia uue pakkumuse esitamiseni või pakkumuse muutmiseni, mistõttu ei või hankija nõuda selgitusi pakkujalt, kelle pakkumust ta peab ebatäpseks või hankedokumentides esitatud tehnilisele kirjeldusele mittevastavaks (vt Euroopa Kohtu 11.05.2017 otsus nr C-131/16, p-id 31 ja 36 ja seal viidatud kohtupraktika). Ka ei tohi selgituste küsimine tuua kaasa hankedokumentides nõutud dokumendi või andmete esitamata jätmisel nende esitamist (vt Euroopa Kohtu 28.08.2018 otsus nr C-523/16, p 51).

6.10. RHS ei näe pakkujale ette võimalust muuta oma pakkumust peale pakkumuste esitamise tähtpäeva saabumist. Praegusel juhul soovib Vaidlustaja oma pakkumuses esitatud arvandmeid asendada uute, hanketingimustele vastavate arvandmetega, mis ei ole RHS-i järgi lubatav. Välistatud on pakkuja selgitustega pakkumuse olulises osas täiendamine või pakkumuse muutmine. Pakkumuse täiendamisel algselt esitamata dokumentidega saavutaks pakkuja potentsiaalse konkurentsieelise, sest saaks teiste pakkujatega võrreldes täiendava tähtaja olulise pakkumuse osa esitamiseks, teades samal ajal pakkumuste avamisel teatavaks saanud informatsiooni teiste pakkujate ja nende pakkumuste kohta ning seega ka võimaluse kujundada vastavalt oma pakkumust.

6.11. Hankemenetluse otsused tehakse vaid pakkuja esitatud andmete alusel ning esitatud andmete kontrollimiseks saab hankija nõuda pakkujalt tõendid vaid hankepassis nimetatud andmete kohta, mis tuleneb otseselt RHS § 104 lg-st 7.

Olukorras, kus Vaidlustaja on jätnud lepingute andmed esitama, ei saa Hankija nõuda hankepassi hilisemat täiendamist (RHS § 46 lg 4) ega asuda teostama kvalifikatsiooni sisulist kontrolli koos võimalike täiendavate selgituste küsimisega.

Antud juhul pidi Vaidlustaja hankepassis märkima andmed, millele ta tugineb oma kvalifikatsiooni tõendamisel. Hankijal puudub õigus kohustus otsida RHS-s Vaidlustaja poolt varem väidetavalt teostatud, kuid hankelepingus nimetamata varasemad tööd/lepingud.

6.12. Tallinna Ringkonnakohus on asjas 3-19-631 (p 16) märkinud, et isegi sisulise kontrolli läbiviimisel ei pea hankija tal mingi teabe olemasolul (mis ei tulene avalikest registritest ega ole pakkuja poolt avaldatud) asuma eeldama selle teabe kasutamist pakkuja poolt, kuna hankija ei saa pakkuja eest kujundada pakkumuse sisu ega pakkuja eest valida kvalifitseerimistingimuste täitmiseks vajalikke ressursse ja näitajaid.

Kui hankija kontrollib tulenevalt § 104 lg-st 7 ettevõtja kõrvaldamise aluseid ning kvalifitseerimist sisuliselt, võib hankija selleks nõuda:

1) hankepassis esitatud kinnituste vastavate dokumentide esitamist;

2) hankepassis esitatud kinnitustele vastavate dokumentide sisu selgitamist;

3) hankepassis esitatud kinnitustele vastavate dokumentide sisu selgitamist võimaldavate dokumentide esitamist või täiendamist. Kõnealune säte ei näe aga ette, et pakkuja võiks andmeid, mida ta pidi esitama hankepassis, esitada täiendavalt hiljem.

Euroopa Kohus on kohtuasjas nr C-131/16, vt p 33, märkinud, et selgituste nõudmisega, mis võib teatud tingimustel olla lubatud, ei tohi kõrvaldada sellist puudust, mis seisneb hankedokumentides nõutud dokumendi või andmete esitamata jätmises. Ettevõtjate võrdse kohtlemise põhimõtet tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, kui hankija palub hankemenetluses pakkujal esitada hankedokumentides nõutud avaldusi või dokumente, mida ei ole pakkumuste esitamiseks ette nähtud tähtaja jooksul esitatud.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

7. RHAD dokumendis „Hankepassis täiendavate selgitustega“ kehtestatud Tingimuse kohaselt peab *pakkuja olema riigihanke algamisele eelneva 36 kuu jooksul nõuetekohaselt täitnud vähemalt 1 välisvalgustuse hooldustöö maksumusega vähemalt 150 000 eurot käibemaksuta*¹.

Pakkuja peab olema nimetatud teenus teostanud sõlmitud lepingute ja hea tava kohaselt. Nimekirjas tuleb loetleda lepingud, lepingute sõlmimise ja lõpetamise kuupäevad ja info teiste lepingupoolte kohta (tellija esindaja kontaktandmed, mh telefon, e-posti aadress) ja riigihanke korral näidata viitenumbreid (RHS § 101 lg 1 p 2)

Samas nähti ette andmed, mis Tingimusele vastavuse tõendamiseks tuli pakkuja poolt hankepassis esitada:

1. Kirjeldus (Suur sisestusala (max pikkus 4000 tähemärki))
2. Kogusumma (Summa)
3. Valuuta (Vääring)
4. Ettevõtja vastutusala (Suur sisestusala (max pikkus 4000 tähemärki))
5. Summa (Summa)
6. Valuuta (Vääring)
7. Ajavaheperiood (Periood)
8. Kas info on konfidentsiaalne? (Raadionupp valikutega "Jah/Ei")
9. Tellija nimi (Sisestusväli (max pikkus 250 tähemärki))
10. Kontaktisiku nimi (Sisestusväli (max pikkus 250 tähemärki))
11. E-mail (Sisestusväli (max pikkus 250 tähemärki))
12. Telefon (Sisestusväli (max pikkus 250 tähemärki))
13. Kas see teave on elektrooniliselt kättesaadav? (Raadionupp valikutega "Jah/Ei")
14. URL (Url)
15. Kood (Sisestusväli (max pikkus 250 tähemärki))
16. Väljaandja (Sisestusväli (max pikkus 250 tähemärki)).

8. RHS § 52 lg 1 kohaselt esitab pakkuja koos pakkumusega hankepassi vastavalt riigihanke alusdokumentides nõutule. Käesoleval juhul on Hankija nõudnud hankepassis muuhulgas andmete esitamist kvalifikatsiooni tõendamiseks varasemate hooldustööde või lepingute kohta. RHAD-is esitatud nõuete üle hankemenetluse praeguses staadiumis vaidlust olla ei saa. Seega oli Vaidlustajal kohustus esitada pakkumuste esitamise tähtpäevaks koos pakkumusega hankepass, milles on muuhulgas esitatud andmed Vaidlustaja kvalifikatsiooni kontrollimiseks vastavalt Tingimustele. Vaidlustajale ei saanud jääda arusaamatuks, milliseid andmeid tuleb hankepassis esitada.

9. Tingimuse nõuetele vastavuse tõendamiseks esitas Vaidlustaja hankepassis andmed kahe varasema lepingu kohta:

1) Narva-Jõesuu linna tänavavalgustuse taristu renoveerimise II etapp (edaspidi II etapi leping), summas 78 604,00 eurot;

2) Narva-Jõesuu linna tänavavalgustuse taristu renoveerimise III etapp (edaspidi III etapi leping), summas 66 810,00 eurot.

Vaidlustaja kvalifikatsiooni kontrollimisel tuvastas Hankija riigihangete registrist, et seal märgitud lepingute maksumused erinevad mõnevõrra Vaidlustaja hankepassis esitatud maksumustest (II etapi lepingu puhul oli registris toodud maksumus 75 427,35 eurot käibemaksuta ning III etapi lepingu puhul oli registris toodud maksumus 66 061,88 eurot käibemaksuta).

10. Hankija jättis Vaidlustaja kvalifitseerimata järgmise põhjendusega: *Pakkuja viitab hankes Narva-Jõesuu linna tänavavalgustuse taristu renoveerimine, II etapp raames teostatud lepingule. Hanke viitenumbriks on 244166. RHR-i andmete kohaselt nimetatud lepingu tegelik maksumus moodustab 75 427,35 EUR km-ta. 2. Pakkuja viitab hankes Narva-Jõesuu linna tänavavalgustuse taristu renoveerimise III etapp raames teostatud lepingule. Hanke viitenumber 253279. RHR-i andmete kohaselt nimetatud lepingu tegelik maksumus moodustab*

¹ Vaidlustuskomisjon märgib, et Tingimusest ei nähtu, mida tähendab välisvalgustuse hooldustöö – kas selle all tuleb mõista täidetud lepingut või midagi muud? Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et käesoleval juhul ei eelda vaidlustuse lahendamise Tingimuse sisu välja selgitamist, sest selle üle vaidlus puudub ning Vaidlustaja poolt hankepassis nimetatud lepingutest lähtudes ei vastaks Vaidlustaja kvalifikatsioon Tingimusele, ükskõik milline sisu sõnale „hooldustöö“ anda.

66 061,88 EUR km-ta. Seega igatiüks lepingutest ei vasta hankija poolt kehtestatud lepingu miinimumnõuetele maksumuse osas, ehk pakkujal puudub vähemalt 1 teostatud välisvalgustuse hooldustöö leping maksumusega vähemalt 150 000 eurot käibemaksuta. Isegi kui liituda pakkujate poolt viidatud lepingute maksumused, siis moodustavad lepingute maksumused kokku 141 489,23 EUR km-ta. Ka sellisel juhul ei vasta pakkujate kvalifitseerimise nõuetele teenuslepingute osas.²

11. Puudub vaidlus, et selle kohta, et Vaidlustaja soovib tugineda vastavuse tõendamisel Tingimusele lisaks hankepassis nimetatud II ja III etapi lepingutele veel mõnele lepingule, sh Narva-Jõesuu linna tänavavalgustuse taristu renoveerimise I etapile, mis on välja toodud vaidlustuses, ei ole esitatud hankepassis ega üheski muus pakkumuses esitatud dokumendis viidatud, rääkimata asjakohaste andmete esitamisest.

12. Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustajaga, et Hankija oleks pidanud otsima riigihangete registrist ise täiendavalt andmeid, mis tõendaksid Vaidlustaja kvalifikatsiooni vastavust Tingimusele, või küsima Vaidlustajalt täiendavaid küsimusi tema kvalifikatsiooni kohta.

12.1. Riigikohus on selgitanud, et [---] hankija ei pea pakkujale andma võimalust puuduste kõrvaldamiseks näiteks siis, kui asjaolud näitavad, et pakkujate dokumendid või andmed jätnud esitamata teadlikult. Samuti ei pea hankija oletama, kas pakkujal on lisaks esitatud dokumentidele veel dokumente ja andmeid.[---] (Riigikohtu 13.06.2013 otsus nr 3-3-1-24-1, p 22). Kuna Vaidlustaja esitas seoses Tingimusega hankepassis andmed kahe lepingu kohta, ei pidanud Hankija hakkama selgituste küsimise kaudu uurima, kas Vaidlustaja on ehk veel esitamata lepinguid, millega ta sooviks oma kvalifikatsiooni täiendavalt tõendada või kas ta soovib selgitada enda vastavust kvalifitseerimise tingimustele, mis käesoleval juhul saaks seisneda ainult hankepassis esitamata lepingute kohta uute andmete hilisemas esitamises. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Vaidlustajale võimaluse andmine hankepassis esitamata andmete hilisemaks esitamiseks oleks seadnud ka teise pakkujate alusetult Vaidlustajast halvemasse olukorda ning oleks rikkunud RHS § 3 p-is 2 kehtestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtet.

12.2. RHS § 104 lg 7 kohaselt võib hankija nõuda [---] kõigi või mõnede asjakohaste hankepassis esitatud kinnitustele vastavate dokumentide esitamist või esitatud dokumentide sisu selgitamist või selgitamist võimaldavate andmete või dokumentide esitamist või täiendamist. [---].

Käesoleval juhul ei saa rääkida hankepassis esitatud kinnitustele vastavate dokumentide esitamises, kuna Tingimusele vastavust ei pidanud pakkujad kinnitama viisil vastan kvalifitseerimise tingimustele - jah/ei vaid algusest peale tuli hankepassis esitada andmed Tingimusele vastavuse tõendamiseks. Vaidlustuskomisjon leiab, et igal juhul peab RHS § 104 lg-s 7 kirjeldatud hankija nõue olema seotud hankepassis juba esitatud andmetega (kinnitustega) ja dokumentide esitamist või selgitusi ei saa üldjuhul nõuda hankepassis esitamata andmete kohta.

12.3. RHS § 104 lg 11 kohaselt hankija ei nõua käesoleva paragrahvi lõigetes 7 ja 8 nimetatud dokumentide esitamist, kui need dokumendid või vastavad andmed on talle andmekogus olevate andmete põhjal tasuta kättesaadavad või tal on need dokumendid või andmed olemas ja need on pakkujate või taotlejate suhtes kõrvaldamise aluste puudumise kontrollimiseks või tema kvalifitseerimiseks jätkuvalt asjakohased.

RHS § 104 lg 11 eesmärgiks on, et hankija ei nõuaks pakkujatelt täiendavaid dokumente andmete osas, mida hankijal endal on võimalik kätte saada andmekogudest või mis tal on olemas, aga mitte see, et hankija asuks pakkujate hankepassis esitamata andmeid andmekogust otsima ning otsustama pakkujate asemel, milliste andmetega pakkujate kvalifikatsiooni tõendada. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et kuna RHAD-is on esitatud kvalifitseerimise tingimusena nõue teatud maksumusega hooldustöö tegemisele ja nõutud on Tingimusele vastavuse tõendamiseks tööde või lepingute andmete esitamist hankepassis, saaks RHS § 104 lg 11 kohaldamise eeldus olla vähemalt see, et pakkujate on mingit lepingut hankepassis nimetanud. Sellisel juhul saab hankija riigihangete registrist kontrollida hankepassis nimetatud lepingu vastavust kehtestatud tingimustele (nagu Hankija tegigi II ja III etapi lepingute osas) ega pea

² Vaidlustuskomisjon märgib, et isegi juhul, kui lähtuda Vaidlustaja hankepassis toodud lepingute maksumustest, ei vastaks ka nende kogumaksumus (145 414 eurot), rääkimata lepingute maksumusest eraldi, ikkagi Tingimuses nõutule.

nõudma pakkujalt täiendavaid dokumente selle lepingu kohta. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankija ei pidanud ise hakkama otsima riigihangete registrist ja tuvastama sealt oma äranägemisel võimalikke lepinguid, mis tõendaksid Vaidlustaja kvalifikatsiooni vastavust Tingimustele, sest Hankija ei saa kvalifikatsiooni kontrollimise käigus hakata Vaidlustaja eest valima lepinguid, millega Vaidlustaja võiks soovida oma kvalifikatsiooni tõendada, samuti ei saa Hankija asuda registriandmete kohta selgitusi küsima lepingute kohta, millele tuginemisele pole Vaidlustaja hankepassis isegi viidanud.

13. Ka Tallinna Ringkonnakohus on oma 08.07.2019 otsuses 3-19-631 (p 15) muuhulgas selgitanud: [---] *Seega – kui üksnes hankepassis esitatust nähtuvalt on hankija poolt nõutud andmed kvalifitseerimise tingimustele vastavuse kohta üldse esitamata, on pakkujajätnud hankijale esitamata hankija antud tähtajaks (pakkumuste esitamise tähtajaks) kvalifikatsiooni tõendamiseks vajalikud andmed RHS § 98 lg 4 tähenduses ning esineb alus pakkujaj kvalifitseerimata jätmiseks üksnes hankepassi alusel RHS § 98 lg 4 ja § 104 lg 6 koosmõjus. Ringkonnakohus on ka seisukohal, et kui pakkujaj on jätnud andmed üldse esitamata (nagu praeguse vaidluse puhul referentslepingute ja veokorraldajaj äranäitamise nõude osas), ei saa hankijaj nõuda pakkujajalt hankepassi hilisemat täiendamist (RHS § 46 lg 4) ega asuma teostama kvalifikatsiooni sisulist kontrolli koos võimalike täiendavate selgituste/dokumentide küsimisega.* [---].

14. Vaidlustuskomisjon märgib, et asjasse puutuvad ei ole Vaidlustajaj väited kõrvaldamise otsuse kohta. Hankijaj ei ole teinud otsust Vaidlustajaj hankemenetlusest kõrvaldamiseks. Vastupidi - 25.11.2024. a on Vaidlustajaj kohta tehtud otsus: *Mitte kõrvaldada tõendite alusel.*

15. Eeltoodust tulenevalt on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankijaj otsus Vaidlustajaj kvalifitseerimata jätmiseks on kooskõlas RHS § 98 lg-ga 1 ja RHS § 104 lg-ga 11 ning alus selle kehtetuks tunnistamiseks puudub.

Vaidlustusmenetluse kulud

16. Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuulub vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg 3.

16.1. Hankijaj on esitanud tähtaegselt taotluse oma lepingulise esindajaj kulude väljamõistmiseks Vaidlustajajalt kogusummas 2488,80 eurot (käibemaksuga), 12 tunni õigusabi osutamise eest³ tunnihinnaga 207,40 eurot (käibemaksuga). Arvestades, et kohalik omavalitsus ei saa tasaarvestada õigusabi tasult tasutud käibemaksu sissetuleva käibemaksuga palub Vaidlustajaj välja mõista menetluskulud koos käibemaksuga.

Vaidlustuskomisjon leiab, et asjaj keerukust ja materjalide mahukust silmas pidades on Hankijaj lepingulise esindajaj kulud põhjendamatult suured. Vaidlustusasi on harilikust märgatavalt lihtsam ning vähem mahukas. Vaidlustuskomisijoni hinnangul on vajalikud ja põhjendatud Hankijaj lepingulise esindajaj kulud 6 töötunni ulatuses, seega 1244,40 eurot. Menetluskulud tuleb Vaidlustajajalt välja mõista käibemaksuga.

16.2. Vaidlustajaj kulud vaidlustusmenetluses jäävad Vaidlustajaj kanda.

Taivo Kivistik
(allkirjastatud digitaalselt)

---

³ Vaidlustuskomisjon juhib tähelepanu, et samas toob Hankijaj esindajaj välja, et tema ajakulu Ajakuulu õigusabile osutamiseks on 3 tundi (vaidlustusega ja riigihangete registri dokumentatsiooniga tutvumine, kliendiga vaidlustuse asjaolude arutlemine) ja 8 tundi (menetlusdokumendi koostamine ja esitamine), s.o 11 tundi.